

KULUTTAJAVIRASTON OHJEET KYNTTILÄ- TUOTTEIDEN TURVALLISUUS- VAATIMUKSISTA JA MERKINNÖISTÄ

Kuluttajaviraston
julkaisusarja 4/2001

ISSN 0788-544X
ISBN 951-681-014-4 (nid.)
ISBN 951-681-015-2 (PDF)

Kuluttajaviraston ohjeita

Dnro 2001/52/1930

15.10.2001

Säädöspäätösperuste:

- Tuoteturvallisuuslaki 914/1986
- Asetus kulutustavarasta annettavista tiedoista 97/1987

Kohderyhmät:

- elinkeinonharjoittajat
- testauslaboratoriot
- valvontaviranomaiset

**KULUTTAJAVIRASTON OHJEET KYNTTILÄTUOTTEIDEN
TURVALLISUUSVAATIMUKSISTA JA MERKINNÖISTÄ**

Kuluttajavirasto antaa ohjeen kynttilätuotteiden turvallisuusvaatimuksista ja merkinnöistä. Ohje perustuu tuoteturvallisuuslakiin (914/1986) ja asetukseen kulutustavarasta annettavista tiedoista (97/1987).

Kuluttajille myytävien kynttilätuotteiden tulee täyttää tämän ohjeen turvallisuusvaatimukset tästä päivästä lähtien. Kynttilätuotteiden merkintöjen tulee olla tämän ohjeen mukaisia viimeistään 1.1.2003.

Ylijohtaja

Erik Mickwitz

Tuoteturvallisuuspäällikkö

Tomi Lounema

Kuluttajaviraston ohjeita

KYNTTILÄTUOTTEIDEN TURVALLISUUSVAATIMUKSET JA MERKINNÄT

1. Yleistä

Nämä ohjeet perustuvat tuoteturvallisuuslakiin (914/1986) ja asetukseen kulutustavarasta annettavista tiedoista (97/1987) sekä markkinavalvonnan ratkaisukäytäntöön, valvontatutkimusten tuloksiin ja kokonaisriskinarviointiin.

Kuluttajavirasto on useana vuotena testauttanut erityyppisiä kynttilätuotteita. Niiden rakennetta ja materiaaleja koskevat vaatimukset ja ohjeet tähtäävät kuluttajien turvallisuuden sekä paloturvallisuuden varmistamiseen.

Ohjetta laadittaessa on kuultu viranomaisia, testauslaboratorioita ja elinkeinonharjoittajia.

Kynttilätuotteella tarkoitetaan kaikkia kynttilän tapaan toimivia tuotteita, mm. tavallisia kynttilöitä, lämpö- ja geelikynttilöitä, kynttilälyhtyjä, ulkotulia ja -roihuja, hauta-, puutarha- ja öljykynttilöitä, öljylyhtyjä ja -lamppuja, poltettavia hyttyskarkotteita, kuluttajille myytäviä kynttilägeeleejä ja –massoja sekä kynttilänjalkoja ja niihin tarkoitettuja mansetteja.

Vaadittavat merkinnät ovat luonteeltaan joko varoitusmerkintöjä tai käyttöohjeita. Niiden tarkoitus on kiinnittää kuluttajan huomio kynttilätuotteiden oikeaan käyttöön. **Merkinnät on sijoitettava joko itse tuotteeseen, sen myyntipäällykseen tai tuotteen mukaan, esimerkiksi lyhdyn sisään, siten, että ne varmasti päätyvät kuluttajalle ostotilanteessa. Merkinnät on tehtävä sekä suomeksi että ruotsiksi.** Merkintöjen sanamuoto ei ole velvoittava. Poikkeuksen muodostavat poltettavat hyttyskarkotteet, joiden osalta sovelletaan torjunta-ainelakia (327/1969) sekä lamppuöljyt, joihin sovelletaan kemikaalilakia (744/1989).

Elinkeinoharjoittajia kehoitetaan noudattamaan tämän ohjeen turvallisuusvaatimuksia ja yleisiä paloturvallisuusnäkökohtia myös mainonnassa.

2. Asetuksen kulutustavarasta annettavista tiedoista mukaiset merkintävaatimukset

Asetus kulutustavarasta annettavista tiedoista (97/1987) määrää, että myyntipäällyksessä tulee antaa ainakin seuraavat tiedot, jos ne eivät myyntipäällystä avaamatta selvästi käy ilmi:

- Kauppatavan mukainen nimi.
- Valmistajan tai valmistuttajan nimi. Valmistuttajan nimen yhteydessä on tällöin oltava sana ”valmistuttaja”.
- Sisällyksen määrä.

Valmistajan osoitteen ja / tai maahantuojan nimen ja osoitteen merkitseminen on suositeltavaa. Maahantuojan nimen yhteydessä on tällöin oltava sana ”maahantuoja”.

Jos kuluttajan terveyden tai taloudellisen turvallisuuden kannalta on tarpeen, on edellä esitettyjen tietojen lisäksi ilmoitettava:

- Tiedot kulutustavaran koostumuksesta.
- Puhdistus- ja hoito-ohje.
- Käyttö- ja säilytysohje.
- Tieto tavaran käyttämisestä ja hävittämisestä mahdollisesti aiheutuvasta vaarasta.

3. Sisätiloissa käytettävät kynttilätuotteet

Esimerkki: tavalliset kynttilät, kynttilälyhdyt, lämpö- ja geelikynttilät. Tämän kohdan mukaisia kynttilätuotteita käytetään sisätiloissa, mutta niitä voidaan käyttää myös ulkona, esimerkiksi parvekkeella tai verannalla.

Kynttilälyhdyksi luokitellaan kynttilätuote, jossa ennen polton aloittamista reuna-rakenne nousee korkeammalle kuin kynttilämässä, esim. perinteiset umpinaiset kynttilälyhdyt, joita ovat mm. perinteinen ”tallilyhty”, mutta myös ruokkuun valmistettu kynttilä, hyttyskarkotekynttilä tai tuikkulasi.

Tarpeen mukaan on käytettävä tämän kohdan vaatimusten ja merkintöjen lisäksi kohdan 4 vaatimuksia ja merkintöjä.

Minkään sisällä poltettavaksi tarkoitettun kynttilätuotteen sydänlangan tukena ei saa olla lyijylankaa eikä PVC-muovia (polyvinyylikloridi).

Kynttilöissä ei saa olla palamaan syttyviä osia, esim. kuivakukkia, hedelmien paloja, tms.

Kynttilämässä ei saa poltettaessa roiskua.

Sisätiloissa käytettävien kynttilätuotteiden osien, joihin kuluttaja todennäköisesti koskee siirtäessään tuotetta, sekä pohjan, ripustuskoukun tai muun tukipinnan lämpötila ei saa kynttilätuotteen normaalisti palaessa olla niin korkea, että se polttaa ihoa tai vahingoittaa lyhdyn ripustamiseen käytettävää materiaalia. Tukipinnalla tarkoitetaan kynttilätuotteen pintaa tai osaa, joka voi olla kosketuksessa muun materiaalin kanssa. Myöskään esimerkiksi lyhdyn yläosasta virtaava ilma ei saa olla niin kuumaa, että se aiheuttaa edellä kuvattuja vahinkoja. Lämpötilana, joka aiheuttaa palovammavaaran, pidetään 60°C astetta.

Sisätiloissa käytettävissä kynttilätuotteissa ei saa oikein käytettäessä itsestään syttyä allaspaloa. Allaspalo on tilanne, jossa kynttilän koko yläpinta leimahtaa palamaan.

Testeissä aiheutetaan allaspalo kuvaamaan tilannetta, jossa esim. tulitikku putoaa kynttilämassaan. Allaspalossa ei lyhdyn / astian minkään kohdan lämpötila saa ylittää 180°C astetta. 180°C astetta on lämpötila, jolloin herkästi syttyvät kangasmateriaalit ja paperi voivat syttyä palamaan. Allaspalossa liekit eivät saa lyödä huomattavasti korkeammalle kuin normaalisti palaessa. Geelikynttilän tai kynttilän astia tai kynttilälyhty ei saa mennä rikki testissä.

Jos kynttilätuotteessa on hajuste, on siitä ilmoitettava merkinnöissä.

Lämpökynttiläasetelmissa tulee kynttilöiden välin olla vähintään 3 cm. Tämä tulee ottaa huomioon kynttilätuotteiden rakenteessa ja merkinnöissä.

Käytännön testeissä on todettu että perinteisen kynttilälyhdyn palotilan ollessa tilavuudeltaan pienempi kuin 1 dm³ (eli 1 litra) lyhdyn pintalämpötila nousee vaarallisen korkeaksi. Geelikynttilöiden turvallisuuden kannalta on havaittu keskeiseksi tekijäksi astian riittävän suuri pinta-ala ja astiamateriaalin riittävä paksuus.

Tavalliset kynttilät, esim. perinteiset kruunukynttilät tulee tarvittaessa varustaa kohdassa 2 esitetyillä merkinnöillä, mutta ne eivät tarvitse erityismerkintöjä.

Kynttilälyhtyjen ja geelikynttilöiden merkinnät:

- Ei saa olla kosketuksessa syttyvien materiaalien kanssa.
- Kynttilän päälle ei saa pudottaa ylimääräisiä esineitä, esim. tulitikku.
- Palavaa kynttilää ei saa jättää ilman valvontaa.
- Sammutettava tukahduttamalla.
- Ohjeet lyhdyssä käytettävistä kynttilöistä, jos lyhty ei sisällä valmiiksi valettua kynttilää.

Lämpökynttilöiden merkinnät:

- Poltettava vain palamattomalla ja kuumuutta kestäväällä alustalla.
- Kynttilä on sijoitettava riittävän etäälle palavista materiaaleista kuten verhoista.
- Kynttilän päälle ei saa pudottaa ylimääräisiä esineitä, esim. tulitikku.
- Palavaa kynttilää ei saa jättää ilman valvontaa.
- Palavaa kynttilää ei saa liikutella.
- Sammutettava tukahduttamalla.
- Kynttiläasetelmissa kynttilöiden välisen etäisyyden on oltava vähintään 3 cm.

4. Vain ulkokäyttöön tarkoitettut kynttilätuotteet

Esimerkki: ulkotulet ja –roihut, hautakynttilät ja –lyhdyt sekä öljy- ja puutarhakynttilät.

Tarpeen mukaan on käytettävä tämän kohdan vaatimusten ja merkintöjen lisäksi kohdan 3 vaatimuksia ja merkintöjä. Kohdan 3 lämpötilavaatimuksia ei kuitenkaan tarvitse noudattaa.

Ulkotulia ei suositella valmistettavaksi sellaisiksi, että ne keventyvät huomattavasti palamisen aikana. Keventynyt ulkotuli voi aiheuttaa tulipalon, jos tuuli kuljettaa sen palavan materiaalin luo (esim. rakennuksen seinä tai kuiva ruohikko).

Kynttilöiden sydänlangan tukena ei suositella käytettäväksi lyijylankaa eikä PVC-muovia (polyvinyylidikloridi).

Ulkotulen pintalämpötila ei saa missään tilanteessa, ml. allaspalotilanne ylittää 350°C astetta. 350°C astetta on lämpötila, jolloin puumateriaali voi syttyä palamaan. Allaspalossa liekit eivät saa lyödä huomattavasti korkeammalle kuin normaalisti palaessa. Ulkotulen astia ei saa mennä rikki testissä.

Ulkotulien merkinnät:

- Vain ulkokäyttöön. Ei parvekkeelle.
- Poltettava vain palamattomalla alustalla.
- Poltetaan vain palamattomassa astiassa tai telineessä, lumihangessa tai hiekassa, jotta tuuli ei kuljeta keventynyttä ulkotulta syttyvän materiaalin luo (koskee palaessa kevenevä ulkotulia).
- Ilmoitus turvallisesta etäisyydestä erilaisiin rakenteisiin. (Esimerkiksi: sijoitettava vähintään 1 metrin etäisyydelle rakennuksista, aidasta tai muista rakenteista.)
- Palavaa kynttilää ei saa liikutella eikä jättää ilman valvontaa.
- Älä polta sateella (roiskumisvaara).
- Sammutettava tukahduttamalla.

Hauta-, öljy- ja puutarhakynttilöiden merkinnät:

- Vain ulkokäyttöön.
- Poltettava vain palamattomalla alustalla.
- Älä jätä tulitikkuja lyhdyn sisään lyhtyä sytytettäessä.
- Varo kuumaa metallikantta (jos kynttilässä on sellainen).
- Palavaa kynttilää ei saa jättää ilman valvontaa (ei koske hautakynttilöitä).

5. Öljylyhdyt, -lamput ja vastaavat tuotteet

Öljylyhty on öljylampun kaltainen kynttilätuote, jossa lamppuöljysäiliöön on yhdistetty sydänlanka. Sydänlanka voi olla myytessä kiinni säiliössä tai irrallaan.

Öljylyhdyn sydänlangan tukena ei saa olla lyijylankaa eikä PVC-muovia (polyvinyylidikloridi).

Öljylyhdyn ollessa käyttövalmis, ei sydänlangan pidike saa olla irtonainen, vaan sen tulee olla kiinnitettynä tai kiinnitettävissä lyhtyyn tai lamppuun niin, että pikkulapset

eivät pääse helposti käsiksi öljyyn eikä lamppuöljysäiliön kaatuessa öljyä pääse vuotamaan säiliöstä. Öljylyhty tai –lamppu, joka ei ole myyntihetkellä käyttövalmis esine (esim. sydänlanka on irrallaan lamppuöljysäiliöstä) on kemikaalina pidettävää lamppuöljyä, jonka pakkaus tulee varustaa kemikaalilainsäädännön edellyttämällä merkinnöillä.

Öljylyhtyjen ja –lamppujen mukana on oltava käyttöohje, jossa ilmoitetaan mm. mitä öljyä saa polttaa ja miten mahdollisesti irtonainen sydänlanka kiinnitetään kynttilään tai lamppuun.

Huom! Valmisteilla on eurooppalainen standardi ”Oil lamps and test methods” (CEN/prEN 14059). Standardin voimaantulon jälkeen noudatetaan sen vaatimuksia.

Öljylyhtyjen, -lamppujen ja vastaavien tuotteiden merkinnät:

- Käyttöohje, jossa kerrotaan myös se, mitä öljyä saa polttaa.
- Poltettava vain palamattomalla alustalla.
- Sijoitettava riittävän etäälle palavista materiaaleista kuten verhoista.
- Ei saa jättää palamaan ilman valvontaa.
- Säilytettävä lasten ulottumattomissa.
- Lamppuöljy on vaarallista nieltynä.
- Sammutettava tukahduttamalla.
- Jos lyhty / lamppu kaatuu ja ympäristö syttyy tuleen, tulipalo on yritettävä tukahduttaa esimerkiksi sammutuspeitteellä. Lamppuöljyn sammuttamiseen ei saa käyttää vettä.

Lamppuöljyt ovat vaarallisia kemikaaleja, ja niiden luokituksesta, merkinnöistä ja pakkaamisesta on tarkemmin määrätty kemikaalilainsäädännössä. Keskeisiä säädöksiä ovat kemikaaliasetus (675/1993), sosiaali- ja terveysministeriön päätös kemikaalien luokitusperusteista ja merkintöjen tekemisestä (979/1997, muutos 1058/1999), sosiaali- ja terveysministeriön asetus vaarallisten aineiden luettelosta (624/2001), sosiaali- ja terveysministeriön asetus vaarallisen kemikaalin päällyksen turvasulkimesta ja näkövammaisille tarkoitettuun vaaratunnuksesta (430/2001) sekä valtioneuvoston päätös eräitä terveydelle haittaa aiheuttavia kemikaaleja ja niitä sisältäviä tuotteita koskevista kielloista ja rajoituksista annetun valtioneuvoston päätöksen liitteen muuttamisesta (428/1998).

6. Poltettavat hyttyskarkotteet

Esimerkki: hyttyskarkotekynttilät ja hyttyspiraalit, -kierukat sekä -soihdut.

Hyttysten karkottamiseen tarkoitettuja kynttilätuotteita pidetään toistaiseksi torjunta-aineina ja ennen niiden myyntiä ja markkinoille luovuttamista niille on haettava rekisteröintiä Kasvintuotannon tarkastuskeskuksesta (KTTK). Torjunta-ainelautakunta päättää karkotteiden hyväksymisestä ja myyntipäällyksen merkinnöistä kemikaalilain ja torjunta-ainelain nojalla. Rekisteröinnin ja tarkastuksen yhteydessä varmistetaan,

että hyttyskarkotteen tehoaineesta ei aiheudu terveys- tai ympäristöhaittaa, mutta torjunta-ainelautakunta ei tarkasta tuotteen palovaarallisuutta.

Tämän ohjeen turvallisuusvaatimukset ja merkinnät koskevat poltettavia hyttyskarkotteita sen mukaan minkä tyyppisestä hyttyskarkotteesta on kysymys.

Biosididirektiiviin (98/8/EY) perustuva biosidivalmisteasetus (466/2000) on astunut voimaan 1.6.2000. Noin 10 vuoden siirtymäajan kuluessa hyttyskarkotteiden hyväksyminen ja rekisteröinti tulee siirtymään torjunta-ainelainsäädännöstä biosidisäännösten piiriin. Kuitenkin hyttyskarkotteen tehoaineelle, joka ei ole ollut markkinoilla Euroopan unionin alueella ennen 13.5.2000, on välittömästi haettava hyväksyntää biosidisäädösten mukaisesti. Biosidina hyväksyttävän hyttyskarkotteen hakemuksen käsittelee Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskus.

7. Kynttilänjalat ja mansetit

Kaikkien kynttilänjalkojen tulee olla rakenteeltaan ja materiaaliltaan sellaisia, etteivät ne eivätkä kaadu helposti. Kynttilänjalka ei saa syttyä palamaan, eikä aiheuttaa vaaraa vaikka kynttilä pääsisi palamaan loppuun saakka.

Kynttilänjalkoihin tarkoitetut mansetit suositellaan valmistettavaksi palamattomasta materiaalista. Jos mansetti on valmistettu palavasta materiaalista suositellaan se varustettavaksi merkinnällä, jossa kerrotaan, ettei kynttilää saa polttaa loppuun saakka.

8. Kuluttajille myytävät kynttilägeelit ja –massat

Kuluttajille myytävissä kynttilägeeleissä ja –massoissa, joista kuluttaja itse valmistaa kynttilätuotteen, tulee olla käyttöohje, joka perustuu tämän ohjeen turvallisuus- ja merkintävaatimuksiin.

Kynttilägeeleissä tulee olla lisäksi geelikynttilöiden varoitusmerkinnät.

9. Voimaantulo

Kuluttajille myytävien kynttilätuotteiden tulee täyttää tämän ohjeen turvallisuusvaatimukset 15.10.2001 lähtien.

Kynttilätuotteiden merkintöjen tulee olla tämän ohjeen mukaisia viimeistään 1.1.2003.

Jakelussa mainitut

Asia: Kynttilätuotteiden tarkennettu valvontakäytäntö

Kuluttajavirasto on antanut 15.10.2001 ohjeet kynttilätuotteiden turvallisuusvaatimuksista ja merkinnöistä (Dnro 2001/52/1930). Ohjeen julkaisemisen jälkeen on saatu uutta tietoa erilaisten kynttilätuotteiden turvallisuusominaisuuksista. Kuluttajavirasto katsoo tarpeelliseksi tarkentaa kynttilätuotteiden turvallisuusvaatimuksia seuraavasti.

1. Lämpökynttilät

Lämpökynttilöiden **enimmäislämpötilojen suhteen noudatetaan toistaiseksi turvallisuuden kannalta parasta mahdollista tällä hetkellä saavutettavissa olevaa tasoa**. Kuluttajaviraston teettämien tutkimusten mukaan pohjan ja sivujen enimmäislämpötilojen osalta on saavutettavissa normaalipalotilanteessa noin 70 °C ja allaspalotilanteessa noin 300 °C lämpötilat.

Muiden sisäkäyttöön tarkoitettujen kynttilätuotteiden osalta on voimassa se, mitä Kuluttajaviraston ohjeessa kynttilätuotteiden turvallisuudesta ja merkinnöistä sanotaan.

2. Kynttilätuotteet, joissa on kuori

Kynttilätuotteet niin sisä- kuin pelkästään ulkokäyttöönkin tarkoitettut, joissa on kuori (muovi, paperi, kartonki tai muu materiaali). Esim. kuoreen valettu lyhtykynttilä, öljykynttilä, puutarha- ja hautakynttilä.

- Kynttilätuotteen **kuori ei saa ylläpitää paloa**.
- Öljy- ja hautakynttilöiden osalta markkinavalvonnassa noudatetaan tätä tarkennettua valvontakäytäntöä 1.4.2004 lähtien.
- Elinkeinonharjoittajia kehoitetaan mahdollisuuksien mukaan käyttämään sellaisia materiaaleja ja rakenteita, jotka ovat hyödynnettävissä käytön jälkeen tai energiantuotannossa.

Kuluttajavirasto huomauttaa, että vaikka kynttilätuotteen (muovi)kuori on paloa ylläpitämätöntä materiaalia (siinä on esim. käytetty palonsuoja-aineita), ei kuluttajille saa markkinoinnissa antaa harhaanjohtavaa turvallisuudentunnetta, esimerkiksi käyttämällä ilmaisuja ”kynttilä on paloturvallinen”.

